

Ympäristövaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta (HE 321/2022 vp): Asia on saapunut ympäristövaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- lainsäädäntöneuvos Katariina Haavanlammi, ympäristöministeriö

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan tehtäväksi ympäristönsuojelulakiin eräitä lähinnä teknisluonteisia muutoksia ilmanlaatua koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin kansallisen täytäntöönpanon täydentämiseksi.

Pääkaupunkiseutuun kohdistettua pienhiukkaspitoisuuksien mittausvelvollisuutta koskevaa sääntelyä täsmennettäisiin, jotta siitä ilmenisi yhteys kansallisen pienhiukkasaltistuksen arviointiin ja velvollisuus tarkistaa kyseiseen tarkoitukseen käytettävien mittausasemien lukumäärää koko Suomen alueella tarvittaessa vastaamaan väestömäärään perustuvaa direktiivin edellyttämää vähimmäislukumäärää. Vähimmäislukumäärää koskevasta laskukaavasta säädettäisiin lain nojalla.

Valtioiden rajat ylittävään ilman pilaantumiseen liittyvässä sääntelyssä täsmennettäisiin kuntien ja ympäristöministeriön velvollisuuksia ja toimivaltuuksia. Täsmennykset koskisivat erityisesti direktiivin edellyttämien toisten jäsenvaltioiden kanssa laadittavien yhteisten ilmanlaatuun liittyvien suunnitelmien valmistelua ja toimenpanoa.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen hyväksymisen ja vahvistamisen jälkeen.

Valiokunnan mietintö YmVM 19/2022 vp

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Hallituksen esityksestä ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta esittää lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana seuraavin huomautuksin.

Hallituksen esityksellä ehdotetaan ympäristönsuojelulain 143, 145, 146 ja 211 a §:n teknisluonteista täsmentämistä ilmanlaatudirektiivin täytäntöönpanemiseksi. Täsmentäminen on tarpeen EU:n komission annettua heinäkuussa 2022 virallisen huomautuksen eräistä direktiivin täytäntöönpanon puutteista.

Ympäristönsuojelulain 143 §:ään ehdotetulla muutoksella selvennetään, että laissa pääkaupunkiseutuun kohdistettu velvollisuus mitata pienhiukkaspitoisuuksia yhdellä kaupunkitausta-asemalla liittyy ilmanlaatudirektiivin edellyttämään kansalliseen pienhiukkasaltistuksen arviointiin. Lisäksi muutoksella täsmennetään, että kyseiseen tarkoitukseen käytettävien kaupunkitausta-asemien lukumäärää tulee tarvittaessa lisätä pääkaupunkiseudulla ja muualla Suomessa, jotta mitausasemia olisi jatkossakin direktiivin edellyttämä vähimmäislukumäärä. Lain 145, 146 ja 211 a §:n täsmentämisellä ei ole ainakaan välittömiä vaikutuksia käytännössä, sillä ne koskevat yhteistyön ja tiedottamisen järjestämistä tilanteessa, jossa esimerkiksi ilmanlaadun raja-arvon ylitys aiheutuisi merkittävästä valtioiden rajat ylittävästä kaukokulkeumasta. Valtioiden rajat ylittävään ilman pilaantumiseen liittyviä yhteistyövelvoitteita ei ole tähän mennessä sovellettu kertaakaan.

Valiokunta toteaa, että Suomessa ja pääkaupunkiseudulla ilmanlaatu on kansainvälisten vertailujen mukaan hyvä. Hengitettävien hiukkasten pitoisuudet ovat pysyneet vuoden 2006 jälkeen raja-arvojen alapuolella, vaikka katupöly heikentää yleisesti kaupunki-ilman laatua etenkin keväisin. Maailman terveysjärjestön (WHO) tilastojen mukaan Suomessa on maailman paras ilmanlaatu.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Ympäristövaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 321/2022 vp sisältyvän lakiehdotuksen.

Valiokunnan mietintö YmVM 19/2022 vp

Helsingissä 2.2.2023

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Hanna Kosonen kesk
varapuheenjohtaja Tiina Elo vihr
jäsen Emma Kari vihr
jäsen Mai Kivelä vas
jäsen Johan Kvarnström sd
jäsen Sheikki Laakso ps
jäsen Mikko Ollikainen r
jäsen Juha Sipilä kesk
jäsen Saara-Sofia Sirén kok
jäsen Hussein al-Taeed sd
jäsen Katja Taimela sd
jäsen Mari-Leena Talvitie kok
jäsen Ari Torniainen kesk
varajäsen Anneli Kiljunen sd
varajäsen Rami Lehto ps

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marja Ekroos